

Лілія Синчишина

студентка 2 курсу ОС «Магістр»

спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,

д.е.н., професор, завідувач кафедри

менеджменту, публічного управління та адміністрування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Основними напрямками державної підтримки малого і середнього бізнесу мають бути: ефективне та досконале правове забезпечення, що має передбачити законодавче закріплення шляхів реалізації фінансово-кредитного та організаційно-консультативного напрямів державної підтримки з подальшим втіленням цих положень у регіональних програмах підтримки підприємницької діяльності; фінансово-кредитна підтримка, що реалізується за допомогою прямих і непрямих форм; встановлення системи гарантованого доступу підприємців до кредитних ресурсів, створення різноманітних державних програм підтримки банківських установ, які кредитують малий і середній бізнес; організаційно-консультаційне забезпечення, яке реалізується за допомогою розгалуженої інфраструктури розвитку підприємництва, що сприятиме інформаційному та консультаційному обслуговуванню підприємців завдяки існуванню розширеної мережі організацій, що містить організацію державної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації підприємців, залучення їх до виконання науково-технічних і соціально-економічних програм [1, с. 24].

Програма розвитку малого і середнього підприємництва Хмельницької області на 2018-2019 роки (далі Програма) являє собою узгоджений за ресурсами, виконавцями і термінами реалізації комплекс заходів, спрямованих

на створення правових, фінансових, соціально-економічних, організаційно-господарських та інших умов розвитку підприємництва в області, стане складовою частиною щорічних програм соціально-економічного розвитку області та функціонально пов'язана зі Стратегією регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 роки, затвердженою рішенням четвертої сесії обласної ради від 18.05.2011 року №24-4/2011 [2].

Мета Програми - Консолідація зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів малого та середнього підприємництва, об'єднань і спілок підприємців з метою посилення ролі бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем регіону: підвищення рівня його конкурентоздатності та інноваційності, у тому числі шляхом **адаптації до роботи в умовах нових стандартів відповідно до вимог Угоди** про асоціацію між Євросоюзом і Україною, збільшення внеску в загальні обсяги виробництва регіону, створення нових робочих місць, зменшення рівня безробіття, формування стабільного джерела доходів бюджету, насичення споживчого ринку якісними товарами і послугами для задоволення потреб населення, формування середнього класу для забезпечення соціальної стабільності.

Перелік пріоритетних завдань Програми:

1. Забезпечення прагматичного підходу до регулювання підприємницької діяльності.
2. Залучення суб'єктів підприємництва та їх громадських об'єднань до формування та реалізації державної політики розвитку та підтримки підприємництва.
3. Створення чітких і прозорих механізмів регулювання підприємницької діяльності, які б забезпечували впровадження послідовних та орієнтованих на досягнення конкретних цілей регулювань з одночасним скороченням витрат на їх виконання.
4. Максимальна оптимізація та спрощення системи надання адміністративних послуг, у тому числі у сфері видачі документів дозвільного характеру на чітко визначених правових засадах, підвищення їх якості,

створення сприятливих і доступних умов для реалізації фізичними і юридичними особами прав на одержання таких послуг.

5. Стимулювання підприємницької ініціативи за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, залучених фінансових, майнових, трудових та інтелектуальних ресурсів.

6. Зменшення диспропорції в соціально-економічному розвитку територій області, розвиток малого і середнього підприємництва в малих містах та сільській місцевості.

7. Створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

8. Підвищення конкурентоспроможності, ефективності місцевого виробника та його експортного потенціалу з врахуванням вимог Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

9. Подальше формування розвинутої інфраструктури підтримки підприємництва, зорієнтованої на надання комплексних та доступних послуг.

10. Забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації кадрів для сфери підприємництва.

Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми в динаміці змін цільових показників наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Очікувані результати виконання Програми розвитку малого і середнього підприємництва Хмельницької області на 2019-2020 рр.

Показники	Дані на початок дії Програми (2018 рік)	Очікувані показники (прогноз)	
		2019 рік	2020 рік
Кількість діючих малих підприємств/кількість малих підприємств на 10 тис. осіб населення (од.)	6584/50	6590/50	6750/51
Кількість діючих середніх підприємств/кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб населення (од.)	397/3	397/3	415/3
Кількість зайнятих працівників у малому підприємстві (тис. осіб)	122,9	123,5	131,0
Кількість зайнятих працівників у середньому підприємстві (тис. осіб)	62,5	61,8	63,2
Кількість діючих фізичних осіб – підприємців (осіб)	60900	61200	64290
Питома вага малих та середніх підприємств у загальному обсягу випуску продукції регіону (%)	64,3	64,5	64,7
Надходження до бюджетів від суб'єктів малого підприємництва (млн. грн.)	751,5	760,5	820,0

Продовження таблиці 1

Надходження до бюджетів від суб'єктів середнього підприємництва (млн. грн.)	744,5	745,0	800,0
Кількість об'єктів інфраструктури підтримки суб'єктів МП та СП (од.)	264	268	273
бізнес-центри	3	3	3
бізнес-інкубатори	1	1	1
технопарки	2	2	3
лізингові центри	4	4	4
Небанківські фінансові установи, у т.ч. кредитні спілки	64	64	65
фонди підтримки підприємництва	1	1	1
інвестиційні, інноваційні фонди і компанії	1	1	1
біржі	6	6	7
інформаційно-консультативні об'єкти інфраструктури, у т.ч. створені за участю місцевих органів	164	168	170
філії страхових компаній	18	18	18
Кількість створених робочих місць (од.)	3800	3200	4400

Джерело: дані Хмельницької обласної державної адміністрації.

На нинішньому етапі розвитку України, коли трансформаційний спад поступово змінюється структурною перебудовою, паралельно з процесами становлення підприємницького сектору відбувається формування механізму його державного регулювання. Тобто державна підприємницька політика ще перебуває в зародковому стані і є так само недосконалою, як і всі інші інструменти регулювання [3, с. 80]. Найсуттєвіші складові стратегії розвитку громади у районі: створення комплексної системи підтримки малого підприємництва, розвиток туристичної галузі, формування сприятливого інвестиційного клімату, регулювання зайнятості населення.

Список використаних джерел

1. Біла С. О. Структурна політика в системі державного регулювання трансформаційної економіки. К.: Вид-во УАДУ, 2017. 408 с.
2. Стратегія регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 роки, затвердженою рішенням четвертої сесії обласної ради від 18.05.2011 року №24-4/2011.
3. Чикуркова А.Д. Стратегії розвитку малих підприємницьких структур в Хмельницькій області. Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал. 2016. Вип. 4. С. 74-81